

عزاداری

میتینگ و فریادی

برای مکتب سیدالشهدا

پروین ترکمنی آذر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عزاداری ، میتینگ و فریادی برای مکتب سیدالشهدا (علیه السلام)

نویسنده:

پروین ترکمنی آذر

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	عزاداری، میتینگ و فریادی برای مکتب سیدالشهدا
۶	مشخصات کتاب
۶	چکیده
۷	مقدمه
۷	ابعاد سیاسی عزاداری
۸	نتایج عزاداری
۹	تاریخچه عزاداری
۱۱	عزاداری در ادب فارسی
۱۲	پاورقی
۱۳	درباره مرکز

نویسنده: پروین ترکمنی آذر

ناشر: پروین ترکمنی آذر

چکیده

قیام امام حسین (ع) خط بطلانی بر عقیده جدایی دین از سیاست است. امام درس مقاومت در مقابل ظلم و ستم و حکومت جابران را آموختند. حرف امام، در همیشه تاریخ، حرف روز است. ائمه ما در صدر اسلام برای حفظ دین نیاز به سازماندهی امت اندک خود داشتند و عزاداری بهترین وسیله در این راه به شمار می آمد. گریه در عزاداریها مبارزه ای سیاسی روانی و انسانی است که ظلم را منهدم و مظلوم را تقویت می کند. نتایج حاصل از عزاداریها، سازندگی فرد و جامعه است. ساختن جوانان و مادران شجاع و با ایمان، سازماندهی امت مسلمان و بالاخره زایش روزهای تاریخی اسلام. تاریخ شروع عزاداریها به زمان معزالدوله دیلمی می رسد. او پس از تسلط بر بغداد و خلیفه عباسی در سال ۳۵۲ ه. ق دستور بر پایی عزاداری برای سیدالشهدا را داد و دولت صفویه با رسمی کردن مذهب شیعه در گسترش این مراسم نقش مؤثری داشت. اقدامات رضا خان در قبل و بعد از رسیدن به قدرت و واکنش حکومت محمد رضا پهلوی در مقابل عزاداریها بیانگر این مطلب است و بالاخره پیروزی انقلاب، مدیون همین عزاداریهاست. ادبیات فارسی از طریق مقتل نویسی، مرثیه سرایی و تعزیه گردانی در پربارتر کردن این مراسم، خدمات شایانی انجام داده است. عزاداری، میتینگ و فریادی برای احیای مکتب سیدالشهدا (ع) - امام خمینی «ره». یاران عزای کیست که دلها پر از غم است جن و ملک به ماتم او دیده پر غم استنه گنبد سپهر ازین ماجرا خم است باز این چه شورش است که بر خلق عالم استباز این چه

مقدمه

قیام امام حسین (ع) دارای ابعاد مذهبی، سیاسی، اجتماعی، و در حقیقت، عمل امام حسین (ع) خط بطلانی بر عقیده جدایی دین از سیاست است. اگر امام حسین (ع) فقط به بقای نام دین می اندیشید و برپایی و گسترش صحیح آن را جدا از چگونگی اندیشه سیاسی حکومتگران می دید، هیچگاه به نبرد نابرابر در مقابل دشمن اقدام نمی کرد. نبرد با دشمنی که تمام هستی و عزیزان او را نشانه گرفته بود و امام مطمئن بودند که تیر دشمن به هدف اصابت خواهد کرد. اندیشه و هدف امام از چنین جنگی جز با فلسفه وابستگی متقابل دین و سیاست توجیه پذیر نیست. در حقیقت، راه امام حسین (ع) تداوم راه جدش، پیامبر (ص) و پدرش، امام علی (ع) است. آنان نیز برای برپایی حق و استمرار آن، راهی جز سرنگونی حکام ظالم و سدجو نمی دیدند و همینگونه عمل کرد که آنان عمل کردند. پس از عاشورا نیز عمل و نیت امام، راهگشای طالبان حق و اسوه مقاومت در مقابل ظلم حاکمان متکی به زور و زر گردید. حضرت سیدالشهدا به همه آموخت که در مقابل ظلم، در مقابل حکومت جابران چه باید کرد، چون یزید اسلام را دگرگون و تحریف کرد، سیدالشهدا برای نجات اسلام به پاخاست. حرف امام، در همیشه تاریخ، حرف روز است.

ابعاد سیاسی عزاداری

ائمه ما در صدر اسلام با برقراری این مراسم خواسته اند مبارزه با ظلم را زنده نگاه دارند و اجتماع مسلمانان را تحت پرچم الهی و تفکر توحیدی گرد آورند و حفظ نمایند. در آن روزها حاکمان اموی و عباسی بر مسند قدرت بودند و امتی اندک پیرو ائمه. ائمه برای رویارویی با چنین قدرتهای ستمگر،

باید امت اندک را سازماندهی می کردند و بهترین وسیله برای جمع آوری امت و رساندن پیامها و تبلیغ، همین عزاداریها بود. امت شیعه نیز هر ساله با برپایی این مراسم، حضور خود را در صحنه های سیاسی، مذهبی اعلام داشته اند و می دارند. در همه حال، شعار امت مسلمان، فداکاری در میدان و تبلیغ در خارج میدان است. حرکت دسته های عزاداری، در حقیقت، راهپیمایی با محتوای سیاسی است و نوحه خوانیها و سینه زنیها رمز پیروزی ماست. مجالس عزا، عامل هماهنگی میان امت مسلمان در برابر دشمنان است. نمود ارزشگذاری دیگر مراسم عاشورا، گریه است. گریه در عزاداریها موجب برانگیختن ترس در ظالم است. این گریه ها، گریه بر مظلوم است، فریاد در مقابل ظالم است. گریه در این مجالس، مبارزه ای سیاسی، روانی و انسانی است. گریه بر شهید حفظ نهضت شیعه است. این گریه ها ملت را به مکتب اسلام و انهدام ظلم و تقویت مظلوم نزدیکتر می کند. «ما ملت گریه سیاسی هستیم ما ملتی هستیم که با همین اشکها سیل جریان می دهیم و خرد می کنیم، سدهایی را که در مقابل اسلام ایستاده است.» [۱] امام خمینی «ره».

نتایج عزاداری

«این خون سیدالشهداست که خون همه ملتهای اسلامی را به جوش می آورد و این دستجات عزیز عاشوراست که مردم را به هیجان می آورد و برای اسلام و برای حفظ مقاصد اسلامی مهیا می کند.» [۲]. نتیجه اصلی مراسم عزاداری، سازندگی و آماده سازی فرد و جامعه برای احیای افکار مذهبی - سیاسی امام حسین (ع) است. این مراسم، سازنده جوانان غیور و شهادت طلب است؛ سازنده مادران شجاع و با شهامتی است که عزیزان خود را قربانی می کنند. این مراسم، فعالیتهای سیاسی امتی مکتبی

را سازماندهی می کند و سرانجام، این مراسم، سازنده و تداوم دهنده تاریخ اسلام است؛ سازنده ۱۵ خردادها و ۲۲ بهمن هاست.

تاریخچه عزاداری

این مراسم نابود کننده قدرتهای توطئه گر و مکاری است که از همه سو به ملل اسلامی هجوم آورده اند؛ این مراسم بیمه کننده اسلام است. لازم است مروری بسیار مختصر بر تاریخچه مراسم عزاداری بشود: آغاز برگزاری مراسم عزاداری به طور رسمی در زمان معز الدوله دیلمی صورت گرفت. چون معزالدوله بر بغداد و خلیفه عباسی تسلط یافت در ماه محرم سال ۳۵۲ ه. ق دستور داد مردم کسب و کار را تعطیل کنند و جامه سیاه بپوشند و در عزای شهادت امام حسین (ع) شرکت کنند. در دوره آل بویه، شیعیان، در کوچه و بازار به راه می افتادند و بر سینه زنان به عزاداری سیدالشهدا می پرداختند. [۳]. با روی کار آمدن دولت صفویه (۹۰۷ ه. ق) و رسمیت یافتن مذهب تشیع، مراسم دهه محرم جنبه رسمی یافت. دسته های سینه زن و زنجیر زن و نوحه خوان که در کوچه و بازار به راه می افتادند و در سوگ واقعه «کربلا» عزاداری می کردند، گسترش یافت. حمل علم و اسب و نعش و طبل برای مملوستر کردن واقعه «کربلا» رایج گردید. نوحه خوانی با شعارهایی چون شاه حسین، همراه می شد. پیترو دلواله سیاحی که در دوره صفویه از ایران دیدن کرده است در مورد مراسم روضه خوانی می نویسد: «مراسم، روزها در مساجد و شبها در جاهای عمومی و بعضی خانه ها که با چراغهای فراوان و علامات عزاداری و پرچمهای سیاه مشخص شده اند، تکرار می شود و روضه خوانی با شدت هر چه تمامتر ادامه دارد و مستمعین با صدای بلند گریه و زاری می کنند. بخصوص

زنان به سینه خود می کوبند و با نهایت حزن و اندوه و همه با هم آخرین بند مرثیه ای را که خوانده می شود تکرار می کنند و می گویند: آه حسین... شاه حسین.» [۴]. دسته های عزاداری در طول تاریخ با مسائل سیاسی آمیخته بود. رضا خان قبل از تحکیم قدرتش برای فریب مردم و جلب روحانیون گل به سر می مالید و در مراسم عزاداری شرکت می کرد و خود نیز مجالس عزاداری تشکیل می داد ولی پس از رسیدن به قدرت عزاداری سیدالشهدا را ممنوع کرد. اهمیت سیاسی عزاداریها در زمان محمد رضا از برخورد حکومت با این مراسم به خوبی آشکار است. در این دوره سخنرانی خطبا و روحانیون به سه شرط موکول شد: ۱- علیه شخص اول مملکت سخن نگویند. ۲- علیه اسرائیل سخنی به میان نیاورند. ۳- مرتب به گوش مردم نخوانند که اسلام در خطر است. هراس حکومت از اهداف بنیان عزاداری، نقش مؤثر این مراسم را آشکار می کند. امام در سال ۴۲، در یکی از سخنرانیهای خود می فرمایند: «آقایان بدانند که خطر امروز بر اسلام کمتر از خطر بنی امیه نیست. دستگاه جبار با تمام قوا با اسرائیل و عمال آنها همراهی می کند. خطر اسرائیل و عمال آن را به مردم تذکر دهید. در نوحه های سینه زنی از مصیبتهای وارده بر اسلام و مراکز فقه و دیانت و انصار شریعت یاد آور شوید.» [۵]. حبس و تبعید روحانیون و رهبر انقلاب در سال ۴۳-۴۲ برای چند سال آرامش ظاهری حکومت را به همراه داشت. البته، مسلمانان انقلابی هر ساله با برپایی و شرکت در عزاداری امام حسین (ع)، زنجیرهای عقیدتی دین خود را به هم می بافتند و پیوند خود را با الهام از

انقلاب امام حسین (ع) و بیانات و رهنمودهای رهبرشان محکمتر می کردند. در سال ۵۶ و ۵۷ که لشکر ایران اسلامی به سرزمین کربلای حسینی نزدیکتر می شد و «کل ارض کربلا و کل یوم عاشورا» به تحقق پیوست و جوانان شوریده حسینی، پرچم احقاق حق به دست گرفته، پای در قتلگاه حسین (ع) گذاشتند، روح عاشورا و تداوم آن در سرزمینهای اسلامی شیعه ایران متجلی شده بود و این بوی خون حسین بود که همه را مدهوش ساخته بود. تمام مراسم تظاهرات و اعتصابات با نشانی از حسین و به نام او آغاز و انجام می یافت. در دهر این مصیبت عظمی جدید نیست صاحب عزا به غیر خدای مجید نیستهرگز تهی زمین وفا از شهید نیست گر خوانمش قیامت دنیا بعید نیستاین رستخیز عام که نامش محرم است

عزاداری در ادب فارسی

ادبیات فارسی نیز برای باروری مراسم عزاداری، خدماتی شایان به انقلاب عاشورا کرده است. مقتل نویسی از جمله آنهاست و نمونه آشکار و کهن آن «مقتل الحسین» خوارزمی است و گسترش این هنر را در روضه الشهداء تألیف ملا حسین کمال واعظ کاشفی سبزواری می یابیم. با تألیف این کتاب، مجالس روضه خوانی آغاز گردید. در مراسم و مجالس عزاداری مطالبی از روضه الشهداء خوانده می شد و خواننده آن را روضه خوان می نامیدند و به همین جهت به مراسم عزاداری روضه خوانی نیز می گویند. مرثیه سرایی نیز در اوایل عهد صفوی توسط شاعرانی نظیر محتشم کاشانی رونق یافت. منبع الهام در این نوع شعر، واقعه «کرب و بلا» است. تعزیه خوانی نیز نوعی نمایش مذهبی است که جلوه های شگفت نهضت کربلا را به نمایش درمی آورد و هر یک از آنها غمنامه ای در سوگ شهیدان کربلاست. سرایندگان مرثیه و

تعزیه، بیشتر به برانگیختن احساسات مردم و زنده کردن وقایع «کرب و بلا» علاقمند بوده اند و مسلماً زبانی که برای بیان احساسات و بهره مندی بیشتر مردم به کار می رود، باید زبانی همه فهم و ساده و زود فهم باشد و به همین جهت، شعر تعزیه براحتی با مردم رابطه برقرار کرد و در دلها جایگزین شد. در پایان به جمله ای از وصیت نامه سیاسی - الهی رهبر کبیر انقلاب اسلامی در مورد قیام امام حسین (ع) اشاره می کنم: «حماسه تاریخی اسلام، فریاد قهرمانانه ملت‌هاست بر سردمداران ستم پیشه در طول تاریخ، الی الابد».

پاورقی

[۱] صحیفه نور، ج ۱۳، ص ۱۵۶.

[۲] همان، ج ۱۵، ص ۲۰۴.

[۳] الکامل فی التاریخ، ج ۸، ص ۵۴۲.

[۴] سفرنامه پیترودلاواله، ص ۱۲۵ - ۱۲۴.

[۵] صحیفه نور، ج ۱، ص ۵۲.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفاً ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱. JAVA

۲. ANDROID

۳. EPUB

۴. CHM

۵. PDF

۶. HTML

۷. CHM

۸. GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱. ANDROID

۲. IOS

۳. WINDOWS PHONE

۴. WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتاهای خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی
خاتمیه اصفهان

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

